

**KOMUNIKAT
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORA FARMACEUTYCZNEGO**

Warmińsko-Mazurski Wojewódzki Inspektor Farmaceutyczny przypomina o konieczności sprawdzania, w momencie przyjmowania dostawy, warunków przechowywania oraz transportu produktów leczniczych i wyrobów medycznych, które są przedmiotem dostawy.

Zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy - Prawo farmaceutyczne **zakazany jest obrót, a także stosowanie produktów leczniczych nieodpowiadających ustalonym wymaganiom jakościowym oraz produktami leczniczymi, w odniesieniu do których upłynął termin ważności.**

Z uwagi na obecnie panujące warunki atmosferyczne, tj. bardzo wysokie temperatury, zwiększyło się ryzyko wystąpienia przypadków transportu i przechowywania produktów leczniczych w warunkach nieodpowiadających wymaganiom dla jakichkolwiek produktów leczniczych. Stąd zaistniała pilna potrzeba przypomnienia podmiotom zajmującym się obrotem produktami leczniczymi o obowiązku przechowywania i transportu produktów leczniczych w odpowiednich warunkach oraz o konieczności dokładnej weryfikacji, czy dostarczane produkty były transportowane i przechowywane zgodnie z wymogami dla danego produktu.

W przypadku podejrzenia, że dostarczane produkty nie odpowiadają wymaganiom jakościowym zarówno osoba odpowiedzialna jak i kierownik apteki mają obowiązek zawiadomić o tym Głównego Inspektora Farmaceutycznego (osoba odpowiedzialna) lub organy Inspekcji Farmaceutycznej (kierownik apteki), oraz uniemożliwić dalszy obrót takimi produktami.

* * *

Dla przypomnienia podaję poniżej pozostałe przepisy:

ustawa z dnia 6 września 2001 r. - Prawo farmaceutyczne (Dz. U. z 2008 r. Nr 45, poz. 271 z późn. zm.):

art. 78. 1. Do obowiązków przedsiębiorcy prowadzącego działalność polegającą na prowadzeniu hurtowni farmaceutycznej należy:

- 4) przestrzeganie Dobrej Praktyki Dystrybucyjnej;
- 10) stosowanie systemu jakości określającego obowiązki, procesy i środki zarządzania ryzykiem związane z prowadzoną działalnością;

art. 85. Do obowiązków Osoby Odpowiedzialnej należy:

- 1) przekazywanie Głównemu Inspektorowi Farmaceutycznemu, a w przypadku produktu leczniczego weterynaryjnego - Głównemu Lekarzowi Weterynarii, informacji o podejrzeniu lub stwierdzeniu, że dany produkt leczniczy nie odpowiada ustalonym dla niego wymaganiom jakościowym;
- 5) nadzór nad przestrzeganiem wymagań Dobrej Praktyki Dystrybucyjnej.

art. 88 ust. 5. Do zadań kierownika apteki należy:

- 1) organizacja pracy w aptece, polegająca między innymi na przyjmowaniu, wydawaniu, przechowywaniu i identyfikacji produktów leczniczych i wyrobów medycznych, prawidłowym sporządzaniu leków recepturowych i leków aptecznych oraz udzielaniu informacji o lekach;

- 4) przekazywanie organom Inspekcji Farmaceutycznej informacji o podejrzeniu lub stwierdzeniu, że dany produkt leczniczy nie odpowiada ustalonym dla niego wymaganiom jakościowym;

rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie wymagań Dobrej Praktyki Dystrybucyjnej (Dz. U. z 2015 r., poz. 381):

ROZDZIAŁ 1 - ZARZĄDZANIE JAKOŚCIĄ

1.1 Warunki ogólne

Przedsiębiorcy prowadzący obrót hurtowy produktami leczniczymi, z wyłączeniem produktów leczniczych weterynaryjnych, zwani dalej "przedsiębiorcami", stosują system jakości określający obowiązki, procesy i zasady zarządzania ryzykiem związane z ich działalnością. Działania podejmowane w zakresie dystrybucji są jasno zdefiniowane i podlegają systematycznemu przeglądowi. Należy udokumentować, a w uzasadnionych przypadkach zwalidować, kluczowe dla jakości produktów leczniczych etapy procesów dystrybucji i ich istotne zmiany. Za system jakości odpowiedzialne są osoby kierujące przedsiębiorstwem.

1.2 System jakości

- 1) system jakości obejmuje strukturę organizacyjną, procedury, procesy i zasoby, a także działania niezbędne do zapewnienia, że dostarczony produkt leczniczy utrzymuje jakość oraz pochodzi z legalnego źródła dostaw i pozostaje w legalnym łańcuchu dostaw podczas przechowywania i transportu;

ROZDZIAŁ 5 - CZYNNOŚCI

5.4 Przyjmowanie produktów leczniczych

- 1) w procesie przyjmowania produktów leczniczych sprawdza się zgodność przychodzącej dostawy z zamówieniem oraz czy produkty lecznicze pochodzą od zatwierdzonych dostawców i czy nie zostały one w widoczny sposób uszkodzone podczas transportu;

5.8 Dostawy

Do dostawy dołącza się dokument zawierający datę, nazwę i postać farmaceutyczną produktu leczniczego, numer serii i datę ważności, dostarczaną ilość, nazwę i adres dostawcy, nazwę odbiorcy i jego adres, adres dostawy (adres, pod którym rzeczywiście znajdują się pomieszczenia magazynowe) oraz warunki transportu i przechowywania danych produktów leczniczych, a dokumentację prowadzi się w taki sposób, aby móc ustalić, gdzie w danym momencie rzeczywiście znajduje się produkt leczniczy.

ROZDZIAŁ 9 - TRANSPORT

9.1 Warunki ogólne

- 1) przedsiębiorca dostarczający produkty lecznicze odpowiada za ich zabezpieczenie przed uszkodzeniem, fałszowaniem i kradzieżą oraz za zapewnienie, aby podczas transportu temperatura była utrzymywana w dopuszczalnych granicach;
- 2) niezależnie od środka transportu należy zapewnić możliwość wykazania, że produkty lecznicze nie znajdowały się w warunkach, które mogłyby pogorszyć ich jakość i integralność;
- 3) przy planowaniu transportu należy stosować podejście oparte na ocenie ryzyka.

9.2 Transport

- 1) podczas transportu utrzymuje się wymagane warunki przechowywania produktów leczniczych w określonych granicach opisanych przez producenta bądź wskazanych na opakowaniu zbiorczym zewnętrznym;

- 2) jeżeli podczas transportu doszło do jakichś odchyień, takich jak wahania temperatury, lub do uszkodzenia produktu leczniczego, niezwłocznie zgłasza się to przedsiębiorcy i odbiorcy tych produktów leczniczych;
- 3) wprowadza się procedurę dotyczącą badania wahań temperatury i postępowania w przypadku odchyień od wartości granicznych;
- 4) przedsiębiorca odpowiada za to, aby pojazdy, sprzęt i pomieszczenia komór przeładunkowych używane w procesie transportu produktów leczniczych nadawały się do takiego zastosowania i stanowiły skuteczne zabezpieczenie przed warunkami, które mogłyby wpłynąć na jakość lub integralność produktów leczniczych;
- 5) wprowadza się pisemne procedury dotyczące korzystania z pojazdów i sprzętu używanego w procesie dystrybucji oraz procedury ich konserwacji, które obejmują kwestie czyszczenia pojazdów i sprzętu oraz środki ostrożności;
- 6) przeprowadza się oceny ryzyka tras dostawy, aby ustalić, w jakich przypadkach wymagana jest kontrola temperatury;

rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 18 października 2002 r. w sprawie podstawowych warunków prowadzenia apteki (Dz. U. Nr 187, poz. 1565):

§ 12. 1. Kontrola przyjmowanych do apteki produktów leczniczych i wyrobów medycznych przeprowadzana jest przez osoby, o których mowa w art. 90 ustawy, i obejmuje:

- 1) sprawdzenie, czy stan faktyczny dostarczonych produktów leczniczych i wyrobów medycznych jest zgodny z informacjami zawartymi w dokumencie przewozu lub dokumentacji zakupu produktu leczniczego i wyrobu medycznego, obejmującymi w szczególności:
 - a) nazwę produktu leczniczego lub wyrobu medycznego,
 - b) postać farmaceutyczną, dawkę lub stężenie oraz wielkość opakowania jednostkowego,
 - c) numer serii i termin ważności,
 - d) kraj i nazwę wytwórcy, jeżeli jest ona zawarta w dokumencie przewozu lub dokumentacji zakupu,
 - e) ilość opakowań,
 - f) datę dostawy;
- 2) sprawdzenie wizualnie, czy dostarczony produkt leczniczy lub wyrób medyczny nie budzi zastrzeżeń co do jakości;
- 3) sprawdzenie, czy:
 - a) opakowanie bezpośrednie,
 - b) opakowanie zewnętrzne,
 - c) oznakowanieproduktu leczniczego lub wyrobu medycznego spełnia wymagania określone w odrębnych przepisach.

WARMIŃSKO-MAZURSKI
WOJEWÓDZKI INSPEKTOR
FARMACEUTYCZNY

Elżbieta Kurjata
7.08.2015